

пропущеного строку на подання заяви про перегляд – якщо така заява подана протягом двадцяти днів з дня вручення йому повного заочного рішення суду.

Як вбачається з матеріалів справи, [REDACTED] 15.07.2022 звернулась до Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області з позовною заявою про позбавлення батьківських прав.

04.03.2022 [REDACTED] призваний Вінницьким ТРПЦК та СП в рамках мобілізації та проходив військову службу у ЗСУ на посаді матрос (стрілецький номер обслуги №1) [REDACTED] що свідчить про те, що [REDACTED] на момент подачі позову більше 4-х місяців виконував бойові завдання із захисту Батьківщини та не міг знати про існування позову та цивільної справи.

01.09.2022 близько 09:00 поблизу [REDACTED] під час виконання бойових завдань із захисту Батьківщини, внаслідок ворожого мінометного обстрілу отримав вогнепальне осколкове проникаюче сліпе поранення обох гомілок лівої кисті, перелом кісток лівої гомілки, що підтверджується довідкою про обставини травми (порушення, контузії, каліцтва) [REDACTED]

Відповідно до виписки із медичної картки амбулаторного (стаціонарного) хворого [REDACTED] 06.09.2022 по 30.10.2022 знаходився на стаціонарному лікуванні в Комунальному некомерційному підприємстві «Міська клінічна лікарня № 11» Одеської міської ради (копія додається).

Водночас, оскаржуване судове рішення по справі № 303/4769/22 було винесено 10.10.2022, тобто під час стаціонарного лікування Заявника.

Згідно з медичної картки стаціонарного хворого [REDACTED] з 01.11.2022 по 07.11.2022 знаходився на стаціонарному лікуванні у військовій частині [REDACTED] (копія додається).

Відповідно до виписки із медичної картки стаціонарного хворого [REDACTED] 07.11.2022 по 31.01.2023 знаходився на стаціонарному лікуванні в КНП «Свалівська міська лікарня» (копія додається).

Згідно з виписки із медичної картки стаціонарного хворого [REDACTED] 31.01.2023 по 02.03.2023 знаходився на стаціонарному лікуванні в КНП «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня» Ужгородської міської ради Закарпатської області (копія додається).

Відповідно до виписки [REDACTED] із медичної картки стаціонарного хворого, [REDACTED] з 02.03.2023 по 31.03.2023 знаходився на стаціонарному лікуванні в КНП «Обласний госпіталь ветеранів війни» Закарпатської обласної ради (копія додається).

Станом на сьогодні, [REDACTED] проходить реабілітаційне лікування у медичному закладі.

25.04.2023 Заявник уклав Договір про надання правової допомоги [REDACTED] від 25.04.2023 з адвокатами Горват І.І. та Мідянкою А.А.

Про існування судової справи та заочне судове рішення у ній, [REDACTED] дізнався від адвоката Мідянки А.А., якому стало відомо про існування заочного рішення у справі № 303/4769/22 згідно з Єдиного державного реєстру судових рішень, в день укладення Договору. Заочне рішення у справі № 303/4769/22 [REDACTED] не отримав.

27.04.2023 адвокат Мідянка А.А. звернувся до суду з заявою про ознайомлення з матеріалами справи.

28.04.2023 надано доступ до справи через підсистему «Електронний суд» та ознайомлено з матеріалами справи та повним текстом судового рішення № 303/4769/22

З урахуванням вищевикладеного, заяву про перегляд заочного рішення подано у строки встановлені ч.3 ст.284 ЦПК.

Щодо поважності причин неявки у судове засідання

Приймаючи заочне рішення, суд виходив з того, що [REDACTED] був належним чином повідомлений про день та час судового розгляду справи, однак до судового засідання не з'явився, про причини неявки суд не повідомив.

Проте, в матеріалах справи вбачається, що [REDACTED] і не міг бути усвідомлений про існування судової справи № 303/4769/22, з огляду на наступне.

1. Відповідно до позовної заяви про позбавлення батьківських прав (а.с.1), зазначено що останнє відоме зареєстроване місце проживання [REDACTED]

[REDACTED] Водночас, [REDACTED] ніколи не був зареєстрований за даною адресою, що підтверджується відсутністю відмітки у паспорті громадянина України [REDACTED] (копія додається).

Окрім цього, дані відомості підтверджуються відповідно відділом «центр надання адміністративних послуг» Мукачівської міської ради № [REDACTED] від 25.07.2022 (а.с. 32) та відповідно Головного управління Державної міграційної служби України в Закарпатській області [REDACTED] від 29.07.2022 (а.с. 35).

Згідно з ч. 10 ст. 187 ЦПК України, якщо отримана судом інформація не дає можливості встановити зареєстроване у встановленому законом порядку місце проживання (перебування) фізичної особи, суд вирішує питання про відкриття провадження у справі. Подальший виклик такої особи як відповідача у справі здійснюється через оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України.

Водночас, в матеріалах справи всупереч вимогам ст. 187 ЦПК України відсутнє підтвердження розміщення оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України про виклик [REDACTED]

2. Відповідно до ч. 1 ст. 177 ЦПК України, позивач повинен додати до позовної заяви її копії та копії всіх документів, що додаються до неї, відповідно до кількості відповідачів і третіх осіб.

Згідно з ст. 190 ЦПК України, ухвала про відкриття провадження у справі надсилається учасникам справи, а також іншим особам, якщо від них витребовуються докази, в порядку, встановленому статтею 272 цього Кодексу. Одночасно з копією ухвали про відкриття провадження у справі учасникам справи надсилається копія позовної заяви з копіями доданих до неї документів.

Проте, як вбачається з матеріалів справи судом не виконано вимог ст. 190 ЦПК України, натомість надано ухвалу про відкриття провадження від 15.08.2022 та копію позовної заяви з додатками – Позивачу під розписку від 16.08.2022 (а.с. 43).

Підтвердження направлення Позивачем ухвали про відкриття провадження від 15.08.2022 та копії позовної заяви з додатками в матеріалах справи відсутнє. Підтвердження отримання [REDACTED] ухвали про відкриття провадження від 15.08.2022 та копії позовної заяви з додатками в матеріалах справи також відсутнє.

Разом з тим, зважаючи на те що у Позивача були наявні дані реєстраційного номеру облікової картки платника податків, він міг надати суду місцезнаходження майна або хоча б вказати номер телефону, який був йому відомий.

Таким чином, це свідчить про те, що в порушення вимог ст.ст. 280, 283 ЦПК України суд розглянув справу 10.10.2022 року без участі Заявника, враховуючи відомості про неналежне повідомлення про час і місце розгляду справи, що є підставою для скасування заочного рішення.

Слід зауважити, що аналогічна ситуація була у цивільній справі № 303/7688/21 за позовом [REDACTED] до [REDACTED] про розірвання шлюбу та стягнення аліментів на утримання дитини.

Як вбачається з тексту судового рішення у справі 303/7688/21 від 08.12.2021, місце проживання [REDACTED] зазначено: [REDACTED] (а.с. 12).

[REDACTED] судового рішення по справі 303/7688/21 не отримував, про наявність аліментів на утримання дитини усвідомлений не був.

Відповідно до Листа Верховного Суду України 01.05.2007 року про "Практику ухвалення та перегляду судами заочних рішень у цивільних справах" суд до постановлення ухвали про заочний розгляд справи обов'язково повинен перевірити факт повідомлення відповідача належним чином про час і місце судового засідання. При цьому в матеріалах справи повинні бути належні докази такого повідомлення. Якщо

відповідні докази відсутні, то відповідач не може вважатися повідомленим належним чином, і підстав для заочного розгляду справи не існує.

Тому на нашу думку причини неявки Заявника в судові засідання є поважними та з метою дотримання принципу змагальності сторін пропущений строк на подання заяви про перегляд заочного рішення необхідно поновити.

Щодо спростування позовних вимог Позивача

незважаючи на обставини справи було подано безпідставну позовну заяву про позбавлення батьківських прав [REDACTED] в якій Позивачем не було зазначені дійсні обставини справи та навмисно введено суд в оману.

Обставини справи та докази які мають істотне значення для правильного вирішення справи.

20.06.2019 між [REDACTED] та [REDACTED] укладено шлюб, що підтверджується свідоцтвом про шлюб серії І-ФМ [REDACTED] виданим 20.06.2019 виконавчим комітетом Ключарківської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області.

У шлюбі був народжений син – [REDACTED] року народження, що підтверджується свідоцтвом про народження серії І-ФМ № [REDACTED] виданим [REDACTED] виконавчим комітетом Ключарківської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області.

Як вбачається з матеріалів справи, підставою звернення до суду з позовною заявою від 15.07.2022 стало умисне ухилення [REDACTED] від батьківських обов'язків та відсутність участі у вихованні та матеріальному забезпеченні сина.

1. Щодо умисного ухилення [REDACTED] від виконання батьківських обов'язків перед сином [REDACTED] необхідно зазначити наступне.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 164 СК України, мати, батько можуть бути позбавлені судом батьківських прав, якщо вона, він ухиляються від виконання своїх обов'язків щодо виховання дитини та/або забезпечення здобуття нею повної загальної середньої освіти.

Позбавлення батьківських прав є заходом відповідальності батьків за невиконання або неналежне виконання ними своїх батьківських обов'язків. Головною метою такого заходу є захист інтересів малолітніх та неповнолітніх дітей і стимулювання батьків щодо належного виконання своїх обов'язків. Ухилення батьків від виховання дитини, як підстава позбавлення батьківських прав, можлива лише за умови винної поведінки батьків, свідомого нехтування ними своїми обов'язками.

Пунктом 15 Постанови Пленуму Верховного суду України №3 «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав» від 30 березня 2007 року, позбавлення батьківських прав (тобто прав на виховання дитини, захист її інтересів, на відібрання дитини в інших осіб, які незаконно її утримують, та ін.), що надані батькам до досягнення дитиною повноліття і ґрунтуються на факті спорідненості з нею, є крайнім заходом впливу на осіб, які не виконують батьківських обов'язків, а тому питання про його застосування слід вирішувати лише після повного, всебічного, об'єктивного з'ясування обставин справи, зокрема ставлення батьків до дітей.

При вирішенні питання щодо позбавлення батьківських прав необхідно впевнитися не лише в невиконанні батьком обов'язків по вихованню, а також встановити, що батько ухиляється від їх виконання свідомо, тобто, що він систематично, незважаючи на всі заходи попередження та впливу, продовжує не виконувати свої батьківські обов'язки.

Позбавлення батьківських прав відноситься до крайньої міри відповідальності, а це означає, що застосовується ця міра судом тоді, коли всі інші засоби впливу виявилися безрезультатними.

При розгляді даної справи судом не встановлено, що відповідач ухиляється від виконання батьківських обов'язків свідомо, тобто, що він систематично, незважаючи на всі заходи попередження та впливу, продовжує не виконувати свої батьківські обов'язки, оскільки такі обставини не підтверджені належними та допустимими доказами. У

справі відсутні жодні докази застосування до відповідача будь-яких заходів впливу з боку органів внутрішніх справ, накладення адміністративної відповідальності, бесіди, попередження з боку органу опіки та піклування, органів місцевого самоврядування.

З огляду на вищенаведене, за відсутності жодних доказів свідомого ухилення відповідачем від виконання батьківських прав, що можуть бути наслідком позбавлення останнього батьківських прав відносно сина, вважаємо позовні вимоги безпідставними і такими, що не підлягають задоволенню.

Позивачка, на підтвердження своїх позовних вимог, як доказ, надала висновок органу опіки та піклування Мукачівської міської ради [REDACTED] від 14.09.2022 (а.с. 49), яким рекомендовано позбавити [REDACTED] батьківських прав відносно сина [REDACTED]

Мотивом позбавлення батьківських прав [REDACTED] відповідно до висновку органу опіки та піклування, стало невиконання батьком батьківських обов'язків щодо сина [REDACTED] частинах:

- участі у вихованні та спілкуванні з дитиною;
- піклування про його стан здоров'я, фізичний, духовний та моральний розвиток;
- утримання сина, створення для нього достатнього життєвого рівня;
- злісного ухилення батька від сплати аліментів.

Водночас, вказаний висновок органу опіки та піклування не містить доказів щодо того, що [REDACTED] злісно ухиляється від батьківських прав відносно сина [REDACTED]

В частині злісного ухилення батька від сплати аліментів, необхідно зазначити, що про існування судової справи № 303/7688/21, рішення суду від 08.12.2021 та виконавчого провадження № 68048681 [REDACTED] не було відомо, оскільки, як вбачається з тексту судового рішення по справі № 303/7688/21 місце проживання [REDACTED] зазначено:

[REDACTED] а якою зі слів Позивача, [REDACTED] не проживав з квітня 2021 року.

Жодних судових рішень у справі № 303/7688/21 та постанов в рамках виконавчого провадження № 68048681 [REDACTED] не отримував.

Окрім того, в матеріалах справи відсутні докази притягнення [REDACTED] до адміністративної відповідальності за ст. 183¹ КУпАП – несплата аліментів або кримінальної відповідальності за ст. 164 ККУ – ухилення від сплати аліментів на утримання дітей.

З урахуванням вищевказаного, в діях [REDACTED] не вбачається злісного ухилення від сплати аліментів. Окрім цього, несплата аліментів не є достатньою підставою для позбавлення батьківських прав, а може враховуватись судом разом з іншими доказами.

Умовою по ухиленню від обов'язків по вихованню дитини, як підстава позбавлення батьківських прав, передбачена п. 2. ч. 1 ст. 164 СКУ, може бути лише винна поведінка особи, свідоме нехтування нею своїми батьківськими обов'язками. Відповідні докази умисного ухилення від виконання батьківських обов'язків відповідача відносно своєї дитини в матеріалах справи відсутні.

Пунктом 18 вищевказаної постанови Пленуму Верховного Суду України передбачено право суду, зважаючи на те, що позбавлення батьківських прав є крайнім заходом, у виняткових випадках при доведеності винної поведінки когось з батьків з урахуванням характеру, особи батька, а також конкретних обставин справи, відмовити в задоволенні позову про позбавлення цих прав, попередивши відповідача про необхідність зміни ставлення до виховання дітей, поклавши на орган опіки та піклування контроль за виконанням ним батьківських обов'язків.

Аналогічної позиції дійшов і Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду, яку виклав у Постанові від 17.05.2018 у справі № 205/8321/16-ц:

«позбавлення відповідача батьківських прав, тобто прав наданих батькам до досягнення їх дитиною повноліття на їх виховання, захист їх інтересів та інших прав, які виникають із факту кровної спорідненості з дитиною, є крайнім заходом впливу на нього, який порушує батьківські обов'язки».

Постановою Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного суду від 16.01.2019 у справі №199/5032/16-ц, зазначено:

«зважаючи на те, що позбавлення батьківських прав є крайнім заходом, суд може у виняткових випадках при доведеності винної поведінки когось із батьків або їх обох з урахуванням її характеру, особи батька і матері, а також інших конкретних обставин справи відмовити в задоволенні позову про позбавлення цих прав, попередивши відповідача про необхідність змінити ставлення до виховання дитини (дітей) і поклавши на органи опіки та піклування контроль за виконанням ним батьківських обов'язків.

Таким чином, позбавлення батьківських прав допускається лише тоді, коли змінити поведінку батьків у кращу сторону неможливо, і лише при наявності вини у діях батьків».

Європейський суд з прав людини у справі «Хант проти України» від 07.12.2006 (заява № 31111/04) наголошував на тому, що питання сімейних відносин має ґрунтуватися на оцінці особистості заявника та його поведінці. Факт заперечення заявником проти позову про позбавлення його батьківських прав також може свідчити про його інтерес до дитини (параграф 57, 58).

Статтею 9 Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 року, ратифікованої постановою Верховної Ради України від 27 лютого 1991 року № 789-ХІІ передбачено, що, держави-учасниці поважають право дитини, яка розлучається з одним чи обома батьками, підтримувати на регулярній основі особисті відносини і прямі контакти з обома батьками, за винятком випадків, коли це суперечить найкращим інтересам дитини.

З огляду на вищевикладене, вказаний висновок органу опіки та піклування жодним чином не мотивований, не містить обґрунтованих підстав позбавлення відповідача батьківських прав, у такому не було з'ясовано наявності вини у діях відповідача, а також того, чи можливо змінити поведінку відповідача у кращу сторону. Тому на переконання Заявника, зазначений висновок є таким, що недостатньо обґрунтований.

Крім того, згідно матеріалів справи так і під час розгляду справи, органом опіки не представлено для оцінки судом будь-якої характеристики відповідача та його поведінки в побуті, в тому числі за місцем його проживання, окреслення його образу життя, з'ясування його суб'єктивного ставлення щодо виховання дитини тощо.

Даних, які б свідчили про перебування відповідача на психіатричному чи наркологічному обліку, визнання його недієздатним або обмежено дієздатним, немає.

Відповідно до ч. 6 ст. 19 СКУ, суд може не погодитися з висновком органу опіки та піклування, якщо він є недостатньо обґрунтованим, суперечить інтересам дитини.

██████████ належним чином про розгляд справи не був повідомлений та у нього була відсутня можливість навести суду свої міркування та надати суду свої докази.

Так, на підтвердження дій спрямованих на матеріальне утримання свого сина, ██████████ після ознайомлення з матеріалами виконавчого провадження № 68048681 та отримання розрахунку заборгованості станом на 28.02.2023 – сплатив повну суму аліментів, що дорівнює ██████████ (██████████ гривень) ██████████ копійок, за реквізитами наданими державним виконавцем:

Банк: ██████████

Отримувач: ██████████

ІВАН ██████████

Код отримувача ██████████

На численні телефонні дзвінки та повідомлення ██████████ щодо свого сина – ██████████ не відповідала, що свідчить про те, що Заявник має намір брати участь у вихованні сина, спілкуватись з ним та забезпечувати його моральний та духовний розвиток, проте є перешкоди у спілкуванні з боку Позивачки.

Нормативне обґрунтування

Відповідно до частини 1 статті 2 Цивільного процесуального кодексу України, Завданням цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний

розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

Відповідно до ст. 129 Конституції України основними засадами судочинства є, серед іншого, змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.

Принцип змагальності є основоположним компонентом концепції «справедливого судового розгляду» у розумінні пункту 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що також включає споріднені принципи рівності сторін у процесі та ефективної участі.

У своїх постановках від 4 липня 2018 року у справі №369/1923/15-ц та від 26 вересня 2018 року у справі №346/2946/16-ц Верховний Суд виходив з того, що одним з елементів верховенства права є дотримання прав людини, зокрема права сторони спору на представлення її позиції та права на справедливий судовий розгляд (п.п. 41 і 60 Доповіді «Верховенство права», схваленої Венеційською Комісією на 86-му пленарному засіданні, місто Венеція, 25-26 березня 2011 року); ідея справедливого судового розгляду передбачає здійснення судочинства на засадах рівності та змагальності сторін.

У п. 24 рішення Європейського суду з прав людини у справі «Надточій проти України» (заява №7460/03) та п. 23 рішення Європейського суду з прав людини у справі «Гурепка проти України №2» (заява №38789/04) наголошується на принципі рівності сторін -одному із складників ширшої концепції справедливого судового розгляду, який передбачає, що кожна сторона повинна мати розумну можливість відстоювати свою позицію у справі в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище в порівнянні з опонентом; у розумінні «справедливого балансу» кожній стороні повинна надаватися розумна можливість представити справу в таких умовах, які не ставлять цю сторону у суттєво невідгідне становище відносно другої сторони (рішення у справі «Ankerl v. Switzerland» від 23 жовтня 1996 р., заява №17748/91 п. 38).

У продовження цього варто зазначити, що у своїй практиці Європейський суд з прав людини (зокрема, рішення у справах Жук проти України, заява №45783/05, п. 25; Kress v. France, заява №39594/98, п.п. 60, 72-76; Göç v. Turkey, заява №36590/97, п. 55-57; F.C.B. v. Italy, заява №12151/86, п. 33; Kaşa v. Austria, заява №54698/00, п. 28) також виходить з того, що призначення змагальності процесу спрямоване не унеможливлення впливу на суд доказів, які одна з сторін не змогла оцінити та навести свої міркування. У кожній справі судом мають бути з'ясовані всі обставини.

Відповідно до ч. 3 ст. 287 ЦПК України, у результаті розгляду заяви про перегляд заочного рішення суд може своєю ухвалою : 1) залишити заяву без задоволення; 2) скасувати заочне рішення і призначити справу до за правилами загального чи спрощеного позовного провадження.

Відповідно до ч. 1 ст. 288 ЦПК України, заочне рішення підлягає скасуванню, якщо судом буде встановлено, що відповідач не з'явився в судові засідання та (або) не повідомив про причини неявки, а також не подав відзив на позовну заяву з поважних причин, і докази, на які він посилається, мають істотне значення для правильного вирішення справи.

При винесенні заочного рішення відповідачі не були належним чином повідомленими про дату, час та місце судових засідань у зв'язку з відсутністю в матеріалах справи відміток про вручення листа-повідомлення про слухання справи.

Причини неявки на нашу думку є поважними, а вищевикладені обставини та докази мають істотне значення для справи, а тому, заочне рішення суду підлягає перегляду.

У зв'язку із вищенаведеним та у відповідності до статей 284, 285 Цивільно процесуального кодексу України,

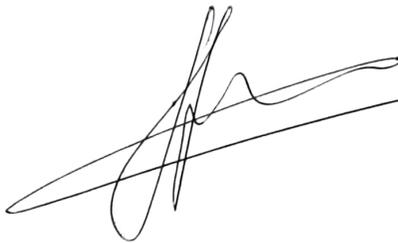
ПРОШУ:

1. Визнати причини неявки [REDACTED] в судові засідання у справі № 303/4769/22 поважними та поновити пропущений строк на подання заяви про перегляд заочного рішення.
2. Переглянути та скасувати заочне рішення Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області від 10.10.2022 у справі № 303/4769/22 за позовною заявою [REDACTED] [REDACTED] третя особа: Орган опіки та піклування виконавчого комітету Мукачівської міської ради про позбавлення батьківських прав.
3. Призначити справу до розгляду в загальному порядку за участі сторін.
4. Провести в режимі відеоконференції судові засідання з розгляду справи № 303/4769/22 поза межами приміщення суду за допомогою системи «EasyCop» (за посиланням: vkz.court.gov.ua).

Додатки:

1. Копія ордеру на надання правничої (правової) допомоги;
2. Копія свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю;
3. Квитанція про сплату судового збору;
4. Копія паспорта громадянина України [REDACTED];
5. Довідка про обставини травми (порушення, контузії, каліцтва) від 01.10.2022 [REDACTED];
6. Копія довідки № [REDACTED];
7. Копія довідки взамін військового квитка від [REDACTED];
8. Копія довідки [REDACTED] від 26.03.2022;
9. Копія медичної картки стаціонарного хворого [REDACTED];
10. Копія виписки із медичної картки стаціонарного хворого [REDACTED];
11. Копія виписки із медичної картки стаціонарного хворого [REDACTED];
12. Копія виписки [REDACTED] з медичної картки стаціонарного хворого; [REDACTED];
13. Копія Довідки військово-лікарської комісії від 02.03.2023;
14. Копія скерування [REDACTED] від 31.03.2023;
15. Копія заяви про ознайомлення з матеріалами виконавчого провадження від 02.05.2023;
16. Копія розрахунку від 02.05.2023 № 68048681/4;
17. Копії банківських квитанцій, що підтверджують сплату аліментів;
18. Роздруківка переписки за допомогою месенджера Telegram;
19. Копія заяви з додатками для осіб, які беруть участь у справі.

04.05.2023

Андрій МІДЯНКА